

HARFA

SPOROČILNOST SPOMENIKA

Predlog za spomenik na Trgu revolucije: Tišina svobode

Konceptualna izhodišča

Spomenik Tišina svobode je prostorska pripoved o slovenski državnosti — vizualna sinteza zgodovine, ljudstva in države. Zasnovan je kot dvojna kiparska kompozicija, ki združuje dolgo tradicijo nacionalnih in emancipacijskih bojev z zadnjim, odločilnim obdobjem kristalizacije ideje o samostojni Sloveniji.

Dva konja v mirovanju, vsak s svojo spremljevalno figuro, predstavljata dvojnost slovenske poti:

- Levi konj ob ženskem liku pooseblja ustvarjalno moč ljudstva — Slovenijo kot duhovno mater naroda, ki gradi prihodnost z znanjem, kulturo in skrbjo. Njena drža je nežna, a pokončna; konj ob njej ni bojevnik, temveč zvesti spremljevalec. To je figura Zdravljice: narod, ki hrepeni po miru, enakosti in bratstvu.
- Desni konj ob dvignjenem kopju simbolizira odločnost države, ki je nastala iz boja in zdaj zavestno varuje samostojnost, demokracijo in skupno dobro. Kopje ni agresivno, temveč budno — znak, da je svoboda pridobljena, a njeno varovanje ostaja trajna naloga. To je figura Krsta pri Savici: narod, ki se je boril, se preobrazil in zdaj zavestno stoji za svojo prihodnost.
- Oba konja v kompoziciji delujeta kot varuha slovenske zastave — ne v smislu fizičnega nosilca, temveč kot simbolna stebra, ki podpirata idejo državnosti. Njuna drža je pokončna, mirna, a budna — kot živa opora vrednotam, ki jih zastava predstavlja: svobodo, enotnost, mir in dostojanstvo.
- Slovenska zastava je v tem kontekstu več kot državni simbol — je tkivo skupnosti, ki povezuje ljudi ne glede na zgodovinske razlike. Spomenik je ne upodablja neposredno, temveč jo evocira skozi držo konj, ki stojita kot tiha stražarja narodove suverenosti.

HARFA

Med obema konjema je umeščen kamniti kvader, ki služi kot arhitekturni nosilec projekcije Zdravljice, kakor podob iz slovenske preteklosti.

HARFA

Zdravljica kot arhitekturna instalacija

Kvader je osrednji prostorski poudarek, ki povezuje kiparsko kompozicijo z duhovno in ustavno dediščino slovenske državnosti.

- Na kvader se projicira sedma kitica Zdravljice:

Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočákat' dán,
da kóder sónce hódi,
prepír iz svéta bó pregnán,
da roják
prost bo vsák,
ne vrág, le sósed bo meják.

in zgodovina slovenstva v cikličnem zamiku

HARFA

- Projekcija je dinamična, prilagojena letnim časom in državnim praznikom. Včasih se pojavi kot besedilo, drugič kot podobe, ali kot poetična svetloba, ki se preliva po kamnu.
- Kvader je hkrati simbol ustavnosti — trden, pokončen, nevtralen — in nosilec pesniške vizije, ki presega čas in prostor.
- Ob posebnih priložnostih se lahko aktivira zvočna interpretacija Zdravljice, ki ne deluje kot himna, temveč kot poezija v prostoru, namenjena refleksiji in povezovanju.

Umestitev kvadra v zlatem rezu: pomen in učinek

Kvader je umeščen v zlatem rezu, skladno z arhitekturno logiko prof. Edvarda Ravnikarja, ki je celoten Trg revolucije zasnoval v skladu z načeli zlatih razmerij.

- S tem se dosega spoštovanje do modernistične dediščine in hkrati nadgradnja ideje o harmonični družbeni ureditvi.
- Zlati rez kot univerzalni simbol ravnotežja, lepote in naravnega reda pomeni, da je slovenska državnost umeščena v kulturno, zgodovinsko in prostorsko ravnovesje.
- Kvader v zlatem rezu deluje kot vizualna os med obema konjema — med ljudstvom in državo. Projekcija Zdravljice v tem razmerju ustvari ritem svetlobe in besede, ki se ujema z ritmom prostora — to je poezija v arhitekturi.

Spomenik kot prostor skupnosti

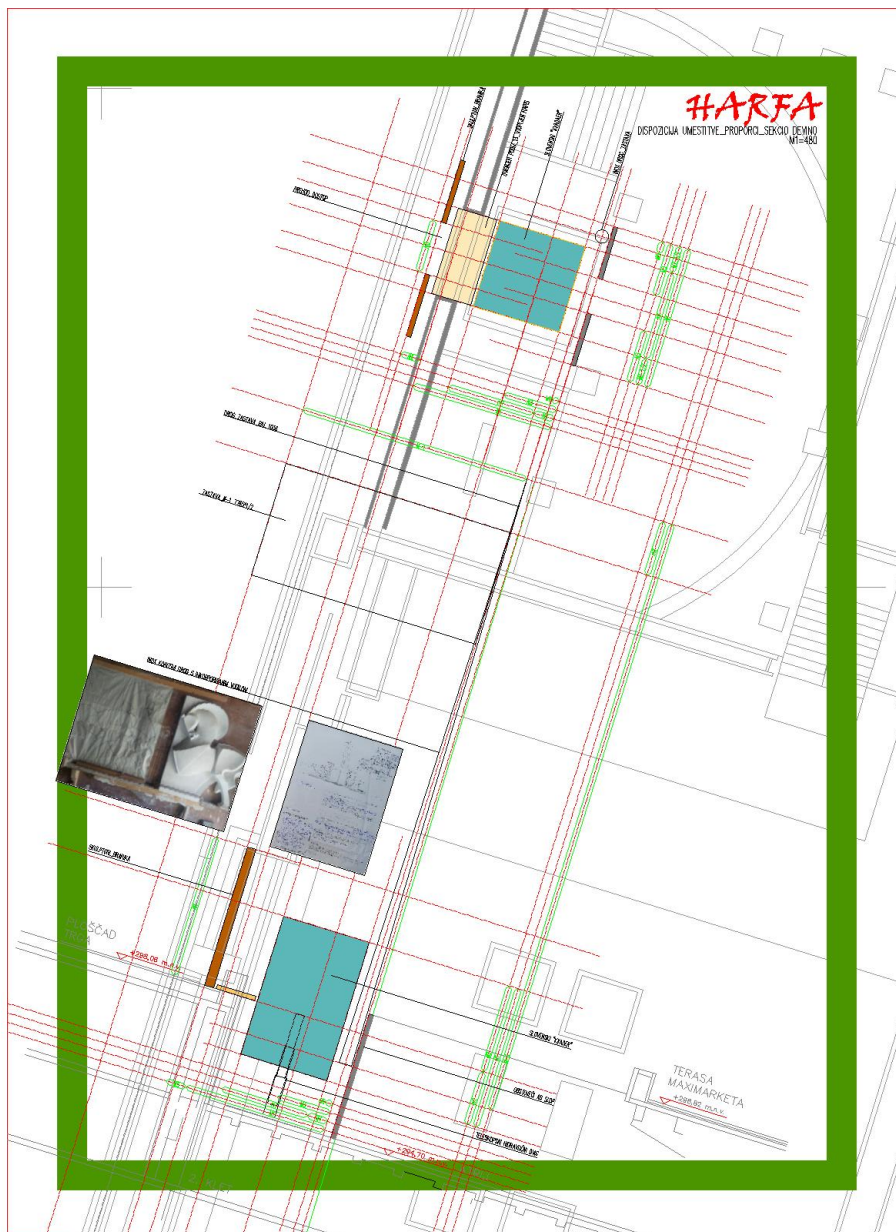
Spomenik ne slavi posameznika, temveč celotno družbo, ki je bila vključena v osamosvojitveni proces: delavce, intelektualce, kmete, umetnike, vojake, učitelje, starše, mladino. Je izraz medsebojnega spoštovanja in zaupanja, ki je omogočilo mirno tranzicijo v samostojnost. Konja v mirovanju simbolizirata zrelost naroda, ki ne potrebuje več galopa, temveč premišljen korak v prihodnost.

Kvader med konjema ustvarja os simbolne napetosti: med ustvarjalno milino in odločno budnostjo. Je prostor za ljudi, za zborovanja, za tiho refleksijo, za praznovanje.

HARFA

Spomenik izraža:

- Spoštovanje do zgodovine, ki je bila pogosto boleča, a nujna.
- Zaupanje v ljudi, ki so s svojim delom, pogumom in vizijo omogočili samostojnost.
- Povezanost med državo in državljani, ki ni hierarhična, temveč partnerska.
- Vrednote prihodnosti: mir, enotnost, ustvarjalnost, odprtost.
- Odločnost države, ki ne temelji na sili, temveč na zavesti o odgovornosti za skupno dobro.
- Umešeno po načelu sekcio devino

HARFA

Tišina svobode je več kot spomenik — je kulturna instalacija, ki povezuje zgodovino boja in vizijo prihodnosti. Tišina svobode je spomenik, ki ne kriči, temveč govori z držo. Je vizualna pesem o narodu, ki je iz boja stopil v svobodo, iz zgodovine v prihodnost. Na Trgu revolucije, ki nosi ime prelomov, bo ta spomenik kristalizacija ideje o slovenski državnosti — ne kot konca, temveč kot začetka nove poti, kjer ljudstvo in država stojita drug ob drugem, pripravljena varovati in soustvarjati skupno prihodnost. Z vključitvijo Zdravljice kot projekcije na kvader se ustvari prostorska sinteza pesmi, telesa in duha, ki nagovarja vse generacije in vse dele družbe.